روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران ■ صاحب امتیاز: سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران ■ مدیر مسئول: مهدی گیوه‌کی

چهارشنبه ۲۷ مهر ۱۴۰۱ | ۲۲ ربیع‌الاول ۱۴۴۴ | ۲۰ صفحه | سال بیست‌وسوم - شماره ۶۳۳۳ | Wednesday - Oct 19, 2022

■ تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدیر، شماره ۱۲۹ ■ تلفن: ۲۳۰۰۴۰۰۰-۰۲۱
■ دورنگار تحریریه: ۲۳۰۰۴۴۳۳ ■ سازمان توزیع: ۶۱۹۳۳۱۱۵ ■ کدپستی: ۱۹۱۱۶۱۸۴۱۳
■ امور مشترکین: ۶۱۹۳۳۱۱۵ ■ سازمان آگهی‌ها: ۴۹۱۰۵۰۰۰ ■ شماره پیامک: ۳۰۰۰۱۱۲۴۰
■ تلفن گویا: ۲۳۰۰۴۴۴۴ ■ چاپ: چاپخانه روزنامه جام جم
■ شاپا: ISSN1735-3637 ■ پایگاه اطلاع‌رسانی روزنامه: www.jamejamdaily.ir
■ پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir

امروز در تاریخ

■ زادروز محمود بنفشه خواه، بازیگر/۱۳۲۱
■ سالمرگ حبیبا... بدیعی، موسیقیدان/۱۳۷۱
■ سالمرگ جاناتان سوئیفت، نویسنده/۱۷۴۵

واحه

عهد و پیمان تو با ما و وفا با دگران
ساده دل من که قسم‌های تو باور کردم
شهریار

اوقات شرعی

اذان ظهر: ۱۱:۴۹	غروب آفتاب: ۱۷:۲۴
اذان مغرب: ۱۷:۴۲	نیمه‌شب شرعی: ۲۳:۰۸
اذان صبح (فردا): ۴:۵۱	طلوع خورشید (فردا): ۶:۱۵

پیشخوان

بایکوت زنان قهرمان ایرانی

همزمانی تاریخ‌سازی سیده الهام حسینی وزنه‌بردار تیم ملی زنان ایران در ورزش کشور با موضوع اتفاق الناز رکابی عضو تیم ملی صخره‌نوردی آورده‌های بسیاری پیش روی ما قرار می‌دهد. نتایجی که می‌توان بخشی از رویکرد جهت‌دهی رسانه‌های معاند به افکار عمومی را از آن متوجه شد. شاید برای هر مشاهده‌گر منصفی مقایسه این اتفاقات آشکار باشد اما آنچه رسانه‌های معاند از آن نتیجه‌گیری می‌کنند همان اتفاقی است که از آن به عنوان خیانت یاد می‌شود. ماجرا از این قرار است که سیده الهام حسینی، کاپیتان تیم ملی وزنه‌برداری ایران در مسابقات قهرمانی آسیا در منامه بحرین توانست با کسب سه مدال طلا برای اولین بار ایران را صاحب مدال خوش‌رنگ طلا در این مسابقات کند، او حالا جزو ۱۰ سهمیه نهایی المپیک پاریس هم قرار دارد و این در ساحت ورزشی اتفاقی کم‌نظیر است. همزمان با او فاطمه عیدیان، دونده نوجوان ایرانی هم در مسابقات قهرمانی نوجوانان آسیا تاریخ‌سازی کرد و مدال طلا گرفت. اما به شکل قابل توجهی با جهت‌دهی رسانه‌های معاند سعی شد این دو اتفاق شگفت‌دیده نشود و به جای آن هنجارشکنی عضو تیم ملی صخره‌نوردی زنان ایران بزرگ‌نمایی شود. جالب این که این ورزشکار دستش از مدال هم کوتاه ماند و نتوانست صاحب افتخاری در این مسابقات شود. این رویه همچون یک فرمول رسانه‌ای می‌تواند به رسواشدن بدخواهی این جریان‌ها دامن بزند و برای مشاهده‌گران منصف این رویه قابل مشاهده است.

خواب تلخ

سهم ایران در برگزاری جام جهانی قطر، صفر است!

میثم اسماعیلی
روزنامه‌نگار

از همان زمان که کشور قطر به عنوان اولین میزبان در منطقه خاورمیانه انتخاب شد بسیاری از کشورهای این منطقه در تکاپوی استفاده از مزایای این همسایگی در برگزاری این تورنمنت افتادند. مهم‌ترین نکته در این انتخاب، تجهیز زیرساخت‌های گردشگری و استفاده از موج گردشگران برای ورود به کشورهای خود بود. اتفاقی که مورد توجه تصمیم‌گیران و مسئولان این حوزه در ایران هم قرار گرفت و به نوعی انتظار رونق قابل ملاحظه‌ای در بازه زمانی یک‌ماهه برگزاری این مسابقات در گردشگری کشور را داشتند. اما حالا و در فاصله نزدیک به یک ماه تا آغاز این تورنمنت فوتبالی به نظر می‌رسد سر ایران از رونق وعده‌داده‌شده خالی است! آن هم ایرانی که در فهرست پرجاذبه‌ترین کشورهای جهان قرار دارد و قابلیت‌های تاریخی و طبیعی آن بهترین وسوسه برای سیاحان خارجی است. نگاهی به آمارهای ارائه‌شده به تازگی نشان می‌دهد گردشگری ایران در میانه این رویداد، یک تماشاگر صرف خواهد بود و بس. گفته‌های مسئولان در ماه‌های گذشته چنان پر از امیدواری بوده که حالا صاحبان این صنعت را دچار یاس و ناامیدی کرده است. به عنوان مثال می‌توان به حرف‌های رئیس جامعه هتلداران ایران در ۲۸ فروردین امسال نگاهی بیندازیم. جایی که جمشید حمزه‌زاده گفته است: «۸۰ درصد هتل‌های استان‌های جنوبی برای جام‌جهانی قطر اشغال می‌شود.» همین اظهارنظر از سمت کسی که در دل صنعت گردشگری ایران فعالیت می‌کند حالا و پس از فقط شش ماه رنگ باخته است. جالب این که جمشید حمزه‌زاده حالا در تازه‌ترین اظهارنظرش که هفته پیش گفته شده عنوان کرده است: «حتی یک رزرو هم برای میزبانی کیش در جام جهانی قطر نداشته‌ایم!» فاصله این اظهارنظرهای رئیس جامعه هتلداران تنها شش ماه است.

به‌نظر می‌رسد جام جهانی قطر پیش از آغاز برای ما ایرانی‌ها تمام شد. اشتباه نکنید. این عقب‌ماندگی ربطی به وضعیت امروز و اعتراضات چند هفته اخیر کشور ندارد چون رئیس جامعه هتلداران اعتراف می‌کند: «هرکه بخواهد رزرو انجام دهد باید از سه ماه قبل اقدام کند، بنابراین استقبال‌نکردن تماشاگران جام‌جهانی ارتباطی به وقایع و ناآرامی‌های اخیر استان‌های مختلف نداشته و فرصتی طلایی بود که ما از دست دادیم.» همه این اتفاقات در حالی است که ایران با توجه به نزدیکی به قطر پیشنهادهای بسیاری برای استفاده از این موقعیت مطرح کرده بود، اما کشورهای عربی عربستان، امارات، عمان و کویت در این زمینه پیشدستی کردند و توانستند امتیازهای خوبی به دست آورند به‌طوری‌که بخش اعظمی از پروازهای مسابقات به کشورهای عربی رسید؛ اما ایران با توجه به کمبود ایرلاین این موقعیت را از دست داد. اما پیشنهاد ما در میانه این اتفاقات چه بوده است؟ استقرار مهمانان جام‌جهانی در کیش و قشم و چند شهر دیگر با قیمتی بسیار ارزان‌تر از قطر و سایر کشورهای عربی برای مسافران. اما نتیجه این پیشنهاد ما چه بوده است؟ این که از شش‌ماه پیش اعلام شده ۲۰ هزار تخت در هتل‌های مختلف آمادگی پذیرش مسافران جام‌جهانی را دارد اما حتی یک نفر هم یک اتاق رزرو نکرده است! این ماجراها از جایی تلخ‌تر است که بدانیم گزارش تازه منتشرشده‌ای از یک مطالعه تحقیقی توسط شرکت اطلاعات سفر Forward Keys نشان می‌دهد رزرو بلیت پرواز از امارات به قطر در طول جام‌جهانی فوتبال در مقایسه با مدت مشابه در یک سال «۱۰۰ برابر» شده است! این مطالعه نشان داد امارات و کشورهای حاشیه خلیج‌فارس چه سود سرشاری از جام‌جهانی نصیب‌شان شد و سهم ایران در این جام حتی «رزرو یک تخت از هتل» هم نشد! بر پایه این گزارش، ۶۵ درصد افرادی که در دوره جام‌جهانی به قطر می‌روند، عازم دبی خواهند شد و ابوظبی با ۱۴ درصد، جده عربستان با ۸ درصد، مسقط عمان با ۶ درصد و مدینه عربستان با ۳ درصد در رتبه‌های دیگر قرار دارند.

حکمت

پیامبر اکرم (ص)

به آنچه نزد خداست جز با طاعت از او نتوان رسید.

کافی

دو پهلوی

دانشگاه تهران چگونه ایجاد شد؟

تحریف خاطرات پروفسور حسابی به نفع رضاخان!

روایت‌های شفاهی بسیاری درباره اسطوره‌سازی از خاندان پهلوی وجود دارد، روایت‌هایی که هیچ استناد تاریخی در رابطه با آن وجود ندارد. در این ستون قرار است نگاهی به برخی از این روایت‌ها با ارجاع به منابع موجود رسمی بپردازیم.

«پروفسور حسابی در خصوص تاسیس دانشگاه تهران می‌گوید: «برای صحبت درباره لزوم تاسیس دانشگاه در ایران رفتیم حضور رضاشاه. دستور داد پهلویش نشستم و چایی آوردند. وقتی صحبت‌هایم درباره لزوم دانشگاه و فوایدش تمام شد، گفت برای تحقق این کارها چند سال زمان لازمه؟ گفتم ۳ تا ۵ سال. گفت همین که حاضری کاری کنی که من برای نیازهایم دستم پیش خارجی دراز نباشه هر کاری از دستم بر بیاد انجام می‌دهم. تشکر کردم. آمدم مرخص شوم صدا کرد: برای این آرزوهایی که داری چقدر پول لازم داری؟ من یک حساب مختصر کردم و گفتم اگر هزار تومان مرحمت کنید کافیه. سه روز از ملاقات من با شاه نگذشته بود ۱۰۰ هزار تومان حواله شد برای تاسیس دانشگاه تهران. برای تخصیص زمین دانشگاه نیز با کالسکه شاه مرا بردند پارک جلالیه که محل مشق سواره‌نظام بود. گفت چقدر از اینجا را می‌خواهی؟ گفتم به اندازه این میدان مشق سربازان کافیه. دیدم شاه وزیر جنگ را صدا کرد گفت کل این پادگان را خالی می‌کنی می‌بری دوشان‌تپه و همه رو می‌دی برای تاسیس دانشگاه تهران. زمین‌های آقای اتحادیه را هم می‌خری به این ضمیمه می‌کنی. این پول و این حمایت و دادن این زمین‌ها حاصلش شد دانشگاه تهران».

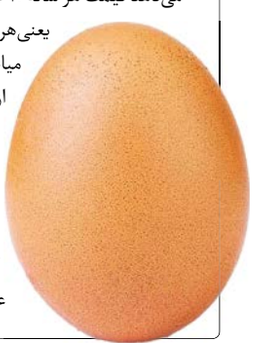
پاسخ: این متن با تحریف خاطره دکتر حسابی از تاسیس دانشگاه تهران، تلاش در قهرمان‌پروری و ارائه شخصیتی منطقی از رضاخان دارد. اصل خاطره را در صفحه ۱۷۳ کتاب استاد عشق مطالعه کنید. نشست صمیمانه کنار رضاشاه صحت ندارد! جلسه طبق تشریفات و با واهمه از شخصیت خشن رضاشاه بوده: «هیچ وقت یادم نمی‌رود، من فقط به خاطر این که بیش از اینها از اروپایی‌ها عقب نیفتیم، و هر طور شده دانشگاهی درست کنیم، قبول کردم، که علی‌رغم همه نگرانی‌ها به دیدن شاه بروم!» مکالمات ادعایی طرفین صحت ندارد! به طور مثال رضاخان پس از توضیحات نیم‌ساعته دکتر، می‌گوید همه اینها که توضیح دادید درست، ولی بگویید ببینم این دانشگاه به چه درد می‌خورد؟! دکتر در پاسخ، با مثال‌هایی ساده از مزیت‌های اقتصادی و عمرانی دانشگاه و کاهش هزینه‌های دولت می‌گوید. اصل پاسخ رضاخان بدین شرح بود: «این آرزوهایی که دارید، می‌گویید بعد از چند سال به نتیجه می‌رسد؟» تخمین بودجه ۱۰۰۰ تومانی توسط دکتر حسابی در ملاقات مذکور صحت ندارد! طبق نقل ایشان در آن زمان با ۱۰۰ تومان می‌شد یک کوچه با تمام خانه‌هایش را خرید! ماجرای بیان‌شده برای انتخاب زمین دانشگاه، با تمام جزئیاتش کذب است و این امر توسط آقای حکمت وزیر معارف و مشاور آندره‌گدار، معمار فرانسوی انجام شد!

پرسه

تخم‌مرغ‌هایی که حرف گوش نمی‌دهند!

اواخر مرداد و ابتدای شهریور قیمت هر شانه تخم‌مرغ حدود ۸۰ تا ۸۵ هزار تومان بود و حالا رئیس هیأت مدیره اتحادیه مرکزی مرغداران می‌گوید که در حال حاضر قیمت بالای ۹۰ هزار تومان برای این محصول تخلف است. گذری به مغازه‌های تهران نشان می‌دهد قیمت هر شانه ۳۰ عددی تخم‌مرغ تا ۱۰۰ هزار تومان هم رسیده است؛ یعنی هر عدد تخم‌مرغ، حدود ۳۳۰۰ تومان. البته این قیمت در میادین میوه و تره‌بار پایین‌تر است اما بررسی‌های میدانی از چندنرخی بودن تخم‌مرغ در مغازه‌ها حکایت دارد.

دولت وعده داده بود ابتدای شهریور قیمت تخم‌مرغ را اصلاح و قیمت واقعی را اعلام کند، اما این وعده هنوز عملی نشده است.

کیوآرکد را اسکن کنید

نگاه

بازار تهران

بازار تهران هم نبض اقتصاد در هر کشوری است و هم سرشار از روایت‌های ناب بصری است.

بازارها اساسا یکی از جاذبه‌های گردشگری برای سیاحان دیگر کشورها هم هستند، چگونگی زیست مردمان هر کشور و نوع چانه‌زنی آنها برای کسب و کار از جمله جذابیت‌هایی است که در زمره دلایل سفرها عنوان می‌شود.

بازار تهران هم از این ماجرا مستثنی نیست و قاب عکس چاوش هماوندی از بازار تهران گویای همین موضوع است.

همه چیز بهانه است

همه چیز بهانه است، هدف ایران است. این عنوان مجموعه آثار گرافیکی خانه طراحان انقلاب است که طی ۱۰ روز گذشته به صورت سریالی از سوی این نهاد منتشر شده است، آثاری که مفهوم بصری آن به اندازه چندین یادداشت و مقاله گویای همه چیز است.

این که بدخواهان ایران از این اغتشاشات چه می‌خواهند و مدینه فاضله آنها پس از این اتفاقات چه خواهد بود. در همین فاصله کوتاه از انتشار این مجموعه، این آثار مورد توجه بسیاری قرار گرفته و در فضای مجازی میان کاربران هم دست به دست می‌شود. تازه‌ترین خروجی خانه طراحان انقلاب اما موشن‌گرافی‌هایی با همین مفهوم است. موشن‌هایی که با اسکن کیوآرکدهای زیر می‌توانید به تماشای آن بنشینید.

کیوآرکد را اسکن کنید

چهارراه

نگاهی به همه بازیکنان فرانسوی که تا امروز صاحب توپ طلا شده‌اند

طلایی‌های خروس نشان

توپ طلا اوج افتخار یک بازیکن فوتبال در سطح جهانی است. آن طور که مشخص است همین جایزه می‌تواند او را در تالار افتخارات تاریخ فوتبال ثبت‌کند و افتخاری بالاتر از آن به لحاظ فردی برای هیچ بازیکنی متصور نیست. چند روز پیش این جایزه به کریم بنزما، بازیکن فرانسوی رئال مادرید رسید تا او پنجمین بازیکن فرانسوی باشد که توانسته صاحب این جایزه ارزشمند شود. او با این جایزه توانست کشورش را در ردیف دو کشور آلمان و ایتالیا صاحب پنج بازیکن توپ طلا کند و از این نظر در زمره پرافتخارترین کشورها قرار بگیرد.

نکته دیگر ارزشمندی جایزه کریم بنزما در خارج‌شدن این جایزه از سیطره دو اسطوره فوتبال یعنی کریس رونالدو و لئو مسی بود. دو بازیکنی که طی یک دهه به هیچ بازیکنی اجازه ندادند این جایزه به آنها تعلق بگیرد و در ۱۳ سال گذشته ۱۱ سال این جایزه به یکی از این دو بازیکن رسید. اما پیش از کریم بنزما هم بازیکنان فرانسوی دیگری بودند که توانستند این جایزه را دریافت کنند. همین بهانه‌ای شد تا در این یادداشت نگاهی به دیگر برندگان فرانسوی توپ طلا بیندازیم.

۱۹۵۸؛ ریموند کوپا

هنوز فوتبال به یکی از مهم‌ترین ورزش‌ها و فراغت‌های اهالی این دهکده جهانی تبدیل نشده بود که ریموند کوپا توانست اولین فرانسوی‌ای باشد که صاحب این جایزه ارزشمند شود. بازیکنی که دهه ۵۰ میلادی در اوج دوران درخشان بازی‌اش بود و توانست با تیم رئال مادرید افتخارات بسیاری کسب کند. او از سال ۱۹۵۲ تا ۱۹۶۲ میلادی عضو تیم ملی فوتبال فرانسه بود و در ۴۵ بازی ملی حضور داشت و در بازی‌های ملی‌اش توانست ۱۸ گل به ثمر رساند. هر چند حالا نام او برای بسیاری از اهالی فوتبال هم ناشناخته است اما او در مارس ۲۰۰۴ توسط پله به عنوان یکی از ۱۲۵ بازیکن برتر تاریخ فوتبال جهان برگزیده شد. علاوه بر توپ طلای سال ۱۹۵۸، او در سال‌های ۱۹۵۷ و ۱۹۸۶ هم جزو سه نفر برتر برگزیده این جایزه بود.

۱۹۸۵؛ ۱۹۸۴؛ ۱۹۸۳؛ میشل پلاتینی

اگر دل در گرو فوتبال داشته باشید باید دوران بازی میشل پلاتینی را تماما با دوران مدیریتش در فوتبال جدا کنید. هر چقدر او در زمین فوتبال همچون یک شعبده‌باز چشم‌نواز بود در دوران مدیریت فوتبالی‌اش پرونده‌ای پر از ناکارآمدی و فساد از خود به جای گذاشت. او طی سه سال از ۱۹۸۳ تا ۱۹۸۵ توانست صاحب بلامنازع توپ طلا باشد. دورانی که او در تیم یوونتوس توپ می‌زد و همین جوایز توانست باشگاه او را هم در فهرست پرافتخارهای اروپا جای بدهد. جالب این که طی این سال‌ها او در سال سوم با اقتدار بیشتری توانست این جایزه را کسب کند، به این معنا که در سال ۱۹۸۵ او توانست با امتیاز ۱۲۷ این جایزه را بگیرد در حالی که در دو سال پیش از آن با ۱۱۰ امتیاز صاحب این جایزه شده بود.

۱۹۹۱؛ ژان پیر پاپن

ژان پیر پاپن را می‌توان در زمره بداقبال‌ترین بازیکنان جهان بدانیم. او درحالی در سال ۱۹۹۱ صاحب توپ طلا شد که در سال بعد از آن با تیم مارسی توانست قهرمان جام باشگاه‌های جهان شود اما پس از رسوایی در تبانی این باشگاه، این افتخار از کارنامه او پاک شد. بدتر از آن، این که او در حالی در بهترین شرایط بازی‌اش بود که تیم فرانسه در آن سال به شکل عجیب و باورنکردنی نتوانست به جام جهانی راه پیدا کند و در آن سال به تیم بلغارستانی باخت که این تیم توانست به چهار تیم نهایی جام جهانی ۱۹۹۴ راه یابد. پاپن همچنین ۵۴ بازی برای تیم ملی فرانسه انجام داده است. او به زدن شوت‌های ناگهانی شهرت داشت. وی با وجود این که فقط ۳۱ بازی برای تیم کلوب بروژ بلژیک انجام داده بود توسط حامیان این تیم در سال ۲۰۰۸ به عنوان بهترین بازیکن خارجی تاریخ تیم مذکور انتخاب شد.

۱۹۹۸؛ زین‌الدین زیدان

ما زیدان بزرگ را بیشتر از همه گل‌های به‌ثمررسانده‌اش با همان ضربه سر به سینه ماتراتزی در فینال جام جهانی می‌شناسیم. اما او سال‌ها پیش از آن حرکت عجیب به واسطه بازی‌های درخشانش در تیم یوونتوس توانست صاحب توپ طلا شود.

جالب این که اغلب افتخارات فردی زین‌الدین زیدان درست پس از دریافت این جایزه به دست آمد؛ از قهرمانی در جام باشگاه‌های جهان با تیم رئال مادرید گرفته تا کسب جام جهانی فوتبال همراه با تیم ملی فرانسه. او حالا در کسوت مربیگری هم صاحب عناوین درخشانی است. هر چند همین حالا که این نکته را می‌نویسیم او از سرشناس‌ترین مربیان بیکار جهان است.